

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 26 mars 1936 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av framställningar angående pensioner och understöd åt vissa i statens tjänst anställda eller förut anställda personer m. m.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar rörande det civila pensionsväsendet samt beträffande pensioner att utgå dels från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m., dels ock av affärsdrivande verks medel.

Beträffande utredningen i de ärenden, som behandlas i utlåtandet, får utskottet, i den mån redogörelse i det följande ej lämnas, hänvisa till vederbörande propositioner och motioner.

Civila pensionsväsendet.

1:o.

Förre järnvägsarbetaren Oskar Andersson. I en den 14 februari 1936 dagtecknad proposition nr 93 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen *dels* förklara, att förre arbetaren vid statens järnvägsbyggnader Oskar Andersson må, utan hinder därav att han vid avgången från sin anställning icke uppnått 55 levnadsår, från dagen för uppnåendet av sistnämnda ålder åtnjuta en årlig pension av 450 kronor, att utgå i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning, dock med skyldighet för Andersson att återbetala vad av uppburna gratifikationer belöper på tiden efter uppnådd ålder av 55 år, *dels ock* medgiva, att den Andersson sålunda tillkommande pensionen skall i avseende å tilläggsförmåner så anses, som hade den i vanlig ordning beviljats av järnvägsstyrelsen enligt föreskrifterna i förenämnda kungörelse.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Andersson är född den 18 oktober 1879 och således 56 år gammal;
att han den 9 december 1930, alltså före uppnåendet av 55 års ålder, på grund av sjukdom lämnat sin anställning vid statens järnvägsbyggnader;

att han vid avgången ur tjänst enligt järnvägsstyrelsens beräkning innehaft sådan anställning, som avses i förut omförmälda kungörelse den 8 november 1918, under en tid av mellan 25 och 25 $\frac{1}{2}$ år;

att järnvägsstyrelsen, ehuru Andersson alltså i fråga om anställningstidens längd uppfyllt villkoren för erhållande av pension enligt kungörelsen, genom beslut den 13 mars 1931 funnit sig — med hänsyn till att han vid avgången ur tjänst ej uppnått 55 års ålder — förhindrad bifalla en av Andersson gjord ansökning om pension;

samt att Andersson under vart och ett av åren 1931—1935 av järnvägsstyrelsen tillerkänts gratifikation till belopp av 500 kronor.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag ansluter sig till vad riksdagen tidigare i liknande fall beslutit och har icke givit utskottet anledning till erinran.

På grund härav hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

2:o.

Förra småskollärarynna Augusta Maria Samelius (*viss tjänstårsberäkning*). I en den 14 februari 1936 dagtecknad proposition nr 94 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att småskollärarynna vid Viksjöfors skola i Ovanåkers skoldistrikt Augusta Maria Samelius må, i den mån så erfordras för erhållande av hel pension från statens pensionsanstalt, tillgodoräkna sig tid, varunder hon tjänstgjort såsom lärarinna vid högre flickskolan i Gävle; dock under villkor, att Samelius till pensionsanstalten inbetalar ett belopp, motsvarande den engångsavgift, som belöpt å henne, därest §§ 6 och 9 i anstaltens reglemente varit i förevarande fall tillämpliga.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att statens pensionsanstalt genom beslut den 24 oktober 1935 förklarar Samelius berättigad till avkortad tjänstepension till belopp av, fränsett tilläggsförmåner, 750 kronor för år, motsvarande $\frac{20}{33}$ av helt pensionsbelopp, 1,237 kronor 50 öre. Härvid har pensionsanstalten tillgodoräknat Samelius den tid, varunder hon efter fyllda 20 år tjänstgjort såsom småskollärarynna. Däremot har Samelius' tjänstgöring vid högre flickskolan i Gävle, varest hon tjänstgjort under läsåren 1896/1897—1908/1909 såsom fast anställd lärarinna och läsåret 1911/1912 såsom vikarierande lärarinna, icke kunnat tillgodoräknas henne vid bestämmandet av den författningens pensionen.

Av utredningen i ärendet framgår vidare, att högre flickskolan i Gävle åtnjutit statsunderstöd under den tid, Samelius tjänstgjort därstädes.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, vilket ansluter sig till vad riksdagen tidigare i liknande fall beslutit. Utskottet.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

I. Justitiedepartementet.

3:o.

Förre yrkesmästaren Frans Nikolaus Nylén. I motion I: 205 hemställer herr *Norling*, »att riksdagen måtte medgiva, att förutvarande yrkesmästaren av 2:a klass i fångvårdsstaten Frans Nikolaus Nylén tillförsäkras pension, som om han vid sin avgång från tjänsten uppnått 26 tjänsteår».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Nylén är född den 2 juni 1871 och alltså 64 år gammal;

att han inträdde i fångvårdens tjänst den 1 maj 1912 samt konstituerades och förordnades att från och med den 1 januari 1915 vara vaktkonstapel samt från och med den 1 januari 1917 överkonstapel, numera yrkesmästare av 2:a klass vid fångvården (8 lönegraden, pensionsunderlag 1,920 kronor);

att pensionsåldern för yrkesmästare av 2:a klass vid fångvården genom 1934 års riksdags beslut i fråga om nytt civilt tjänstepensionsreglemente nedsattes från 65 år till 63 år;

att Nylén enligt övergångsbestämmelserna i civila tjänstepensionsreglementet (S. F. S. 442/1934) blev skyldig att avgå från sin tjänst med utgången av juni månad 1935, då han uppnått en levnadsålder av 64 år;

att en av Nylén hos Kungl. Maj:t gjord framställning om rätt att kvarstå i tjänst till den 2 juni 1936, då han uppnådde 65 levnadsår, samt att efter slutad tjänst komma i åtnjutande av pension, beräknad efter en tjänstetid av 30 eller alternativt 26 tjänstår, genom beslut av Kungl. Maj:t den 3 maj 1935 icke föranledde någon Kungl. Maj:ts åtgärd;

samt att Nylén, som vid avskedet kunde räkna en anställningstid av 23 år 2 månader, genom beslut av statskontoret förklarades berättigad att från och med den 1 juli 1935 under sin återstående livstid åtnjuta avkortad pension till ett belopp av 1,488 kronor, exklusive dyrtidstillägg.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att Nylén erhållit honom författningens tillkommande pension. Ett bifall till motionen skulle innebära, att pensionsbeloppet åt Nylén skulle utmätas efter ett antal tjänstår, som

Utskottet.

Nylén icke innehåft. Utskottet kan för sin del icke tillstyrka ett sådant beslut, som givetvis skulle medföra betänkliga konsekvenser.

Utskottet hemställer förty,

att ifrågavarande motion I:205 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

II. Försvarsdepartementet.

4:o.

Förre konstruktören vid arméförvaltningens fortifikationsdepartement, ingenjören Nils Sjunnesson. I en den 14 februari 1936 dagtecknad proposition nr 92 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att förre konstruktören vid arméförvaltningens fortifikationsdepartement, ingenjören Nils Sjunnesson må, räknat från och med den 1 januari 1936, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 3,108 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Sjunnesson är född den 18 januari 1868 och alltså 68 år gammal;

att han år 1893 avlagt examen vid tekniska skolans i Stockholm byggnadsyrkesskola;

att han från den 20 maj 1895 intill utgången av år 1935 eller alltså under något mer än 40 $\frac{1}{2}$ år varit anställd såsom konstruktör vid arkitektkontoret å arméförvaltningens fortifikationsdepartements kasernbyrå;

att han under sin tjänstetid vid arkitektkontoret utarbetat ritningar, arbetsbeskrivningar och beräkningar till byggnadsarbeten för lantförsvaret, varjämte han fört arkitektkontorets ritningsdiarium och varit föreståndare för kontorets förråd av rit- och skrivmaterialier m. m., ävensom att hans arbete städse präglats av berömvärd noggrannhet, framstående skicklighet, stort intresse och synnerlig plikttröhet;

samt att Sjunnessons avlöning sedan år 1922 utgått med 6,400 kronor om året jämte dyrtidstillägg enligt för nyreglerade verk gällande grunder.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har beträffande grunderna för pensionens beräkning anfört följande:

»Enligt militära tjänstepensionsreglementet är pensionsunderlaget för manlig e. o. tjänsteman i 18 lönegraden 3,444 kronor. Om Sjunnesson varit e. o. tjänsteman och reglementet varit å honom tillämpligt, torde han av sin anställningstid hos arméförvaltningen, vilken vid hans avgång kan beräknas hava uppgått till minst 40 $\frac{1}{2}$ år, ägt att tillgodoräkna sig två tredjedelar eller 27 år såsom tjänstår för erhållande av pension. Då för full pension fordras 30 tjänstår, skulle Sjunnesson i enlighet härmed hava blivit berätt-

tigad till $\frac{9}{10}$ av full pension eller 3,100 kronor, vilket belopp för vinnande av delbarhet med 12 bör höjas till 3,108 kronor.»

Statskontoret har föreslagit, att pensionsbeloppet måtte bestämmas till 3,096 kronor. Statskontoret har härvid utgått från ett pensionsunderlag motsvarande $\frac{2}{3}$ av slutlönen, 5,160 kronor, å A-ort för e. o. befattningshavare i 18 lönegraden samt från beloppet av detta underlag gjort avdrag med 10 procent med hänsyn därtill att Sjunnesson icke haft att erlægga pensionsavgifter. Där- emot har statskontoret icke såsom arméförvaltningens fortifikationsdeparte- ment gjort någon reduktion av antalet tjänstår.

Föredragande *departementschefen* har framhållit, bland annat, att vid be- räkning av pensionsbeloppet hade arméförvaltningens fortifikationsdeparte- ment och statskontoret från olika utgångspunkter kommit till praktiskt taget sammanfallande resultat. Då departementschefen funne de av fortifikations- departementet tillämpade beräkningsgrunderna, vilka anslöte sig till militära tjänstepensionsreglementets bestämmelser rörande tjänstårsberäkningen, prin- cipiellt vara att föredraga, tillstyrkte departementschefen det av fortifikations- departementet föreslagna pensionsbeloppet, 3,108 kronor.

Då vid beräkningen av pension till Sjunnesson hänsyn tagits till att han icke haft att erlægga pensionsavgifter, har utskottet icke funnit anledning till erinran mot pensionsbeloppets storlek.

Utskottet.

Utskottet får hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må vinna riks- dagens bifall.

5:o.

Förra sömmerskan Signe Maria Elisabet Carlsson. I punkten 2 av fö- revarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förra sömmerskan vid Göta livgardes intendenturverkstäder Signe Maria Elisabet Carlsson må, räknat från och med den 1 februari 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 768 kronor, varvid skall iakttagas den henne genom Kungl. Maj:ts beslut den 20 september 1935 ålagda återbetalnings- skyldigheten.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Carlsson är född den 15 september 1882 och således 53 år gammal;

att hon varit anställd såsom sömmerska vid Göta livgardes intendentur- verkstäder under en tid av 31 år 5 månader, nämligen från och med den 1 september 1902 till och med den 31 januari 1934, då hon på grund av sjuk- dom måst lämna sin anställning;

att hon enligt läkarintyg lider av kronisk neuros i utpräglad grad med hy- pertoni och på grund härav är varaktigt oförmögen till arbete, varmed hon kan försörja sig;

att hennes avlöning under åren 1929—1933 utgjort i medeltal omkring 1,050 kronor för år jämte dyrtidstillägg, som under år 1933 uppgått till 154 kronor;

samt att hennes arbetsförmåga på grund av sjukdom varit nedsatt under de senaste åren av anställningen vid regementet, i anledning varav hennes avlöning, vilken beräknats i förhållande till utfört arbete, under dessa år varit lägre än tidigare.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

6:o.

Förre fortifikationsarbetsförmannen Leo Vilhelm Sundström. I motion II: 345 hemställer herr *Meyerhöffer*, »att riksdagen ville för sin del besluta, att förre fortifikationsarbetaren i Boden Leo Vilhelm Sundström måtte tillerkännas en årlig pension av kronor 792».

Av tillgängliga handlingar i ärendet inhämtas,
att Sundström är född den 15 maj 1873 och alltså 62 år gammal;
att han under olika perioder åren 1900—1922 haft anställning vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden, under tiden den 1 augusti 1907—den 25 juli 1921 såsom förman;
samt att av nämnda anställningstid 19 ¹/₂ år kunnat vederbörligen styrkas.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 12 januari 1934 dagtecknad skrift anhöll Sundström om pension.

Arméförvaltningens civila departement anförde i häröver avgivet utlåtande, bland annat, att enär Sundström för omkring tolv år sedan vid endast 49 års ålder slutat sitt arbete i statens tjänst, finge departementet under åberopande av bankoutskottets utlåtande i liknande ärende (utl. 34 punkt 49 år 1933) hemställa, att ansökningen icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Statskontoret anslöt sig till civila departementets hemställan.

Genom beslut den 9 mars 1934 fann *Kungl. Maj:t* ansökningen icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I anledning av en vid 1935 års riksdag väckt motion (II: 161) har Sundströms pensionsfråga även varit föremål för riksdagens prövning. I berörda motion gjordes enahanda yrkande som i den nu föreliggande motionen.

I utlåtande nr 45, punkten 26, anförde *bankoutskottet*, att av utredningen i ärendet framginge, att Sundström slutat sin anställning i statens tjänst redan år 1922 vid en levnadsålder av 49 år. Då Sundström alltså ej kvarstått i tjänst till en ålder, som kunde anses motsvara normal pensionsålder, finge ut-

skottet — under åberopande jämväl av den ståndpunkt, utskottet förut i liknande fall intagit — avstyrka bifall till den ifrågavarande motionen. Utskottet hemställde förty, att motionen II: 161 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Riksdagen biföll vad utskottet sålunda hemställt.

Då utskottet saknar anledning att frångå den ståndpunkt, utskottet vid 1935 års riksdag intagit i förevarande ärende, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att ifrågavarande motion II: 345 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

7:o.

Förre tygvaktaren Johan Edvin Åkeson Strahl. I motion II: 466 hemställer herr *Lovén*, »att riksdagen må bevilja Strahl en årlig pension med så stort belopp, som vanligen brukar förekomma i dylika fall».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Strahl är född den 5 mars 1883 och alltså 53 år gammal;

att han var fast anställd vid Wendes artilleriregemente under tiden den 1 november 1901—den 31 oktober 1905 eller alltså under tillhoppa 4 år;

att han var anställd som tygvaktare vid laboratoriet och ammunitionsförrådet å Blekedammen under tiden den 1 januari 1909—den 30 juni 1935, eller under tillhoppa 26 år 6 månader;

att han entledigades från sin berörda anställning i samband med att tygvaktarbefattningen förenades med annan befattning;

samt att han i sin egenskap av tygvaktare åtnjöt ett årligt arvode av omkring 348 kronor jämte dyrtidstillägg därå ävensom fri bostad, vilken sistnämnda förmån uppskattats till 100 kronor för år.

I skrivelse till arméförvaltningens civila departement den 1 juni 1935 hemställde försvarsverkens civila personals förbund om vidtagande av åtgärder för att Strahl skulle bli underkastad föreskrifterna i arbetarpensionsreglementet den 30 juni 1934. Genom beslut den 19 juni 1935 fann departementet skäl icke föreligga för vidtagande av åtgärder i det av förbundet angivna syftet.

I avgivet yttrande den 26 juli 1935 över en hos Kungl. Maj:t gjord framställning om pension åt Strahl anförde *arméförvaltningens artilleri- och civila departement* bland annat följande:

Strahl vore icke pensionsberättigad jämlikt tjänstepensionsreglementet för arbetare den 30 juni 1934 (nr 443), ej heller enligt kungörelsen med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst den 7 december 1934 (nr 585). På grund av att han vid sin avgång ur tjänst icke

uppnått högre levnadsålder än omkring 52 år, ifrågasatte artilleri- och civila departementen, huruvida pension av statsmedel över huvud borde till honom utgå. Då emellertid vid bedömning av hithörande pensionsfråga hänsyn syntes böra tagas till Strahls långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst samt till de omständigheter, varunder han måst lämna ifrågavarande anställning, ansåge departementen det vara med billighet och rättvisa bäst överensstämmande, att Strahl vid avgången ur tjänst erhöle något årligt understöd av statsmedel för sin återstående levnad.

Vad anginge beloppet av ett dylikt understöd, därest sådant i förevarande fall skulle anses böra utgå, finge departementen hänvisa till riksdagens beslut ifråga om pension åt f. vaktaren vid Råbelövs kruthus Per Andersson och f. vaktaren vid Ridö krutdepå Johan Axel Norlin (riksdagens skrivelse nr 214 1927 p. 38 och 39), f. vaktmästaren vid volontäretablissemnet i Ronneby Sven Johan Carlsson (riksdagens skrivelse nr 352 1928 p. 30) samt tillsyningsmannen över Sannaheds övningsfält Per Erik Eriksson (riksdagens skrivelse nr 202 1931 p. 42). Pensionerna åt nyssangivna befattningshavare hade fastställts till sådant belopp, att pensionen jämte därå belöpande dyrtidstillägg ungefärligen motsvarade vad befattningshavarna uppburit i kontanta avlöningsförmåner, däri inberäknat dyrtidstillägg. Med tillämpning av samma grunder å här förevarande fall skulle pensionen till Strahl böra uppgå till 312 kronor per år. Dyrtidstillägg å ett dylikt pensionsbelopp uppginge med nu gällande grundtal till 4 kronor per månad eller med 48 kronor för år, vadan pensionen jämte dyrtidstillägg skulle komma att utgöra 360 kronor för år, vilket ungefärligen motsvarade, vad Strahl för närvarande skulle hava uppburit i kontanta avlöningsförmåner för år, därest han icke avskedats från sin anställning. Ifrågavarande avlöningsförmåner skulle nämligen, om Strahl fortfarande fått kvarstå vid sin anställning, enligt senast gällande grunder för förmånernas beräkning hava utgjort dels lön, 348 kronor för år, dels ock dyrtidstillägg därå enligt för närvarande gällande grundtal, 2 kronor för månad eller 24 kronor för år, eller sålunda tillhoppa 372 kronor.

Statskontoret anförde i utlåtande den 15 oktober 1935 följande:

Arméförvaltningens artilleri- och civila departement hade i sitt yttrande i ärendet framhållit, att Strahl icke vore pensionsberättigad jämlikt arbetarpensionsreglementet den 30 juni 1934 (nr 443) och ej heller enligt kungörelsen den 7 december 1934 med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst (nr 585).

Under hänvisning härtill finge statskontoret erinra om föredragande departementschefens uttalande i proposition nr 222 till 1934 års riksdag (sid. 166), varav syntes få anses framgå, att avsikten vid tillkomsten av de generella pensioneringsbestämmelserna för arbetarpersonal varit, att för framtiden pensionering av sådan personal icke vidare skulle ifrågakomma i annan ordning än genom tillämpning av antingen arbetarpensionsreglementet eller förenämnda kungörelse nr 585/1934. I enlighet härmed ansåge sig statskontoret icke kunna tillstyrka bifall till departementens hemställan, att Strahl bereddes pension genom hänvändelse till riksdagen.

Med hänsyn till Strahls långa och väl vitsordade anställning i statens tjänst ville statskontoret emellertid förorda, att Strahl tillerkändes en engångsgratifikation, förslagsvis beräknad att ungefärligen motsvara vad han uppburit i kontanta avlöningsförmåner för år, eller sålunda 350 kronor.

Genom beslut den 29 november 1935 medgav *Kungl. Maj:t*, att till Strahl finge utbetalas en gratifikation för en gång av 350 kronor.

Såsom av handlingarna i ärendet framgår är Strahl, som den 1 juli 1935 entledigats från sin anställning som tygvaktare vid laboratoriet och ammunitionsförrådet å Blekedammen vid en ålder av 52 år, icke berättigad till pension enligt gällande grunder för pensionering av arbetare i statens tjänst. I likhet med statskontoret finner utskottet sig icke kunna tillstyrka beredande av statspension i förevarande fall, så mycket mindre som ärendet nyligen varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning utan att föranleda annan åtgärd från Kungl. Maj:ts sida än att Strahl beviljats en gratifikation för en gång.

Utskottet.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion II: 466 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

8:o.

Förre faktoriarbetaren Axel Robert Pettersson. I motionen II: 340 av herr *Lundbom* har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja Pettersson ett årligt understöd av 480 kr. att utgå från och med detta års början».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Pettersson är född den 17 december 1866 och alltså 69 år gammal;
att han under tidsperioderna den 1 februari 1899—den 2 april 1912 samt den 11 september 1916—den 28 mars 1918 varit anställd såsom arbetare vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori;
samt att han vid avskedet år 1918 kunde räkna en anställningstid av sammanlagt omkring 14 år 8 månader och en levnadsålder av 51 år.

Då Pettersson, efter en anställningstid av icke fullt 15 år, avgått från sin tjänst vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori redan för 18 år sedan vid icke normal pensionsålder, anser utskottet sig icke böra tillstyrka, att pension av statsmedel må utgå i förevarande fall.

Utskottet.

Utskottet hemställer förty,

att ifrågavarande motion II: 340 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

9:o.

Förre tygarbetaren Carl Johan Sigfrid Nyberg. I motion II: 455 har herr *Severin* yrkat, »att riksdagen må bevilja f. d. tygarbetaren vid Stockholms tygstation K. J. S. Nyberg fyllnadspension med så stort belopp, att hans pension kommer att uppgå till 816 kronor per år eller det belopp, som vanligen brukar beviljas i dylika fall».

Av tillgängliga handlingar i ärendet inhämtas,
 att Nyberg är född den 14 februari 1870 och alltså 66 år gammal;
 att han varit anställd såsom svarvare vid Stockholms tygstation under tidsperioderna den 15 september—den 16 november 1905 samt den 27 juli 1922—den 30 september 1935 eller under sammanlagt omkring $13\frac{1}{2}$ år;
 att han vid sitt avsked jämlikt bestämmelserna i tjänstepensionsreglementet för arbetare den 30 juni 1934 (nr 443) för pension fått tillgodoräkna sig $8\frac{3}{4}$ år av förenämnda anställningstid;
 samt att han nu uppbär en pension av 480 kronor för år.

I motionen anföres till stöd för yrkandet bland annat följande:

Genom pensionsreglementets tillämpning på Nyberg hade han kommit i ett sämre läge i pensionshänseende än om den gamla ordningen med riksdagsbeslut i varje särskilt fall tillämpats. Nyberg hade då beretts tillfälle kvarstå i tjänst tills han uppnått 15 tjänstår och förutom att han då kommit i åtnjutande av för arbetare normal inkomst under ytterligare 1 år 8 månader hade hans pension blivit högre än nu blivit fallet.

Då det icke kunde hava varit statsmakternas mening, att gamla arbetare skulle komma i ett sämre läge genom pensionsreglementets tillkomst än vad tidigare varit fallet, borde riksdagen sålunda kunna genom beslut om fyllnadspension åstadkomma rättelse härutinnan.

Utskottet.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, är Nyberg i åtnjutande av den pension, som författningsenligt tillkommer honom. Ett bifall till motionen skulle innebära, att åt Nyberg, som vid avskedet kunde för pension enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare tillgodoräkna sig en tjänstetid av $8\frac{3}{4}$ år, skulle utmätas pension såsom om han innehaft 15 tjänstår. Då ett sådant avsteg från gällande bestämmelser i nämnda pensionsreglemente skulle medföra vittgående konsekvenser, finner utskottet sig böra avstyrka bifall till motionen.

Utskottet hemställer förty,

att förevarande motion II: 455 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

10:o.

Förre skräddaren Albin Landin. I motion I: 208 hemställer herr *Bäcklund*, »att riksdagen må medgiva, att förre skräddaren Albin Landin, Karlsborg, må fr. o. m. den 1 januari 1936 från allmänna indragningsstaten åtnjuta årlig pension av 852 kronor».

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Landin är född den 6 november 1871 och således 64 år gammal; att han var fast anställd vid dåvarande Karlsborgs artillerikår under tiden den 1 november 1890—den 31 oktober 1894; att han åren 1907—1915 hade anställning å en av enskild person innehavd

skradderiverkstad vid de till Karlsborg då förlagda infanterivolontärsskolorna; att han såsom ägare av nämnda verkstad från och med år 1919 bedrev egen skradderirörelse intill år 1928, vid vilken tidpunkt infanterivolontärsskolorna förflyttades från Karlsborg; att han innehade anställning såsom skraddare vid Älvsborgs regementets intendenturverkstäder under tiden den 1 juli 1928—den 28 februari 1935 med en sammanlagd effektiv tjänstetid av något över 4 år; samt att han enligt utfärdat läkarintyg på grund av ned-satta kroppskrafter är oförmögen att för framtiden försörja sig med arbete, ävensom att han enligt intyg av ordföranden i Karlsborgs fattigvårdsstyrelse är medellös.

I anledning av en vid 1931 års riksdag väckt motion (II: 264) medgav riksdagen efter hemställan av statsutskottet (utlåtande nr 42), att till Landin finge från lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål utbetalas ett engångsbelopp av 2,000 kronor såsom ersättning för förlust i anledning därav att omförmälda av honom bedrivna skradderirörelse måst nedläggas i samband med förflyttningen år 1928 från Karlsborg av infanteriets volontärsskolor.

I en av arméförvaltningens intendents- och civila departement med eget yttrande den 26 mars 1935 till statens pensionsanstalt överlämnad skrift anhöll Landin att från och med den 1 mars 1935 bliva tillerkänd pension jämlikt gällande bestämmelser för pensionering av arbetare i statens tjänst.

Genom beslut den 11 maj 1935 förklarade *statens pensionsanstalt*, som funnit den av Landin sedan den 1 juli 1928 fullgjorda tjänstgöringen vid Älvsborgs regemente icke hava fyllt ett fortlöpande om ock endast för viss del av året förefintligt behov, att anstalten med hänsyn till bestämmelserna i 1 § 1 mom. tjänstepensionsreglementet för arbetare den 30 juni 1934 funne sig förhindrad tilldela Landin någon pension.

I likhet med statens pensionsanstalt finner utskottet förutsättningar i detta fall icke vara för handen, vilka skulle kunna motivera beviljandet av pension av statsmedel.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion I: 208 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

11:o.

Lars Bertil Andersson. I motion II: 217 hemställer herr *Andersson* i Falkenberg, »att till jordbruksarbetaren Lars Bertil Andersson, Bjerrome, Vesigebro (värnpl. 353 8/31 Johansson, Andersson), på grund av uppkommen arbetsoförmåga under värnpliktstjänstgöringens fullgörande, måtte utgå ett årligt understöd av 1,200 kronor».

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson, som är född den 27 oktober 1911, fullgjorde första värnpliktstjänstgöringen vid Karlskrona kustartilleriregemente under tiden den 12 april—den 30 september 1932; att han var uttagen till eldledningsman och därvid hade att deltaga i övningar i telefontjänst ävensom i gasövningar; att han den 12 september 1932 efter tjänstgöringens slut under ett besök i regementets marketenterilokal drabbades av ett anfall av epileptisk natur; att han i anledning härav sjukskrevs för observation; att han efter några dagar utskrevs såsom frisk samt överfördes till handräckningstjänst; att han vid inställelse i augusti 1934 för fullgörande av repetitionsövning frikallades från vidare militärtjänstgöring; att han enligt ett den 9 januari 1936 utfärdat läkarintyg lider av epileptiforma anfall och att ifrågavarande sjukdom synes hava framträtt första gången under hans värnpliktstjänstgöring den 13 september 1932; samt att han på grund av sjukdomen från och med den 1 augusti 1933 tillsvidare åtnjuter en årlig pension å 210 kronor enligt lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

I en till försvarsdepartementet den 27 december 1934 inkommen skrift anhöll Andersson om ersättning i anledning av förenämnda sjukdom.

Häröver avgav riksförsäkringsanstalten den 15 februari 1935 utlåtande under anförande därvid, bland annat, att anstalten, som i anledning av förevarande ansökning till prövning upptagit frågan, huruvida ersättning för omförmälda sjukdom skulle kunna tillerkännas Andersson jämlikt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1927 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, genom beslut berörda den 15 februari 1935 meddelat Andersson, att anstalten funnit någon ersättning jämlikt nämnda förordning icke kunna tillerkännas honom, enär skäligen anledning funnes att antaga, att sjukdomens framträdande föranletts av annan orsak än tjänstgöringen och att denna icke väsentligen bidragit därtill.

Efter inhämtande, att *försäkringsrådet*, varest Andersson anförde besvär över riksförsäkringsanstaltens omförmälda beslut, genom utslag den 8 november 1935 ej funnit skäl göra ändring i överklagade beslutet, fann Kungl. Maj:t genom beslut den 13 december 1935 den av Andersson gjorda ansökningen icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Utskottet.

Enligt vad riksförsäkringsanstalten upplyst, har utredningen i ärendet givit vid handen, att militärtjänstgöringen icke skäligen kan antagas hava väsentligen bidragit till Anderssons sjukdom. Vid sådant förhållande har utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka bifall till den ifrågavarande motionen.

Utskottet hemställer förty,

att förevarande motion II: 217 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

12:o.

Jonas Lambert Andersson. I motion II: 453 hemställer herr *Molander*, »att riksdagen må medgiva, att till förre sjömannen Jonas Lambert Andersson må från och med den 1 januari 1936 från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. utbetalas det understöd, som skulle hava tillkommit honom, därest förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit å honom tillämplig; dock utan rätt för honom att å sagda understöd åtnjuta dyrtidstillägg».

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson, som är född den 17 september 1893, innehade fast anställning vid flottan under tiden den 1 mars 1913—den 31 oktober 1916 samt den 1 april 1917—den 31 oktober 1918; att han den 20 september 1914 under en marsch råkade stiga miste i en vägfördjupning och därvid ådraga sig en broskskada i vänstra knäleden; att han i anledning härav sjukskrevs och den 26 oktober 1914 undergick operation å garnisonssjukhuset i Stockholm; att han därefter återinträdde i sin militära tjänstgöring; att han efter militärtjänstgöringens slut den 31 oktober 1918 innehade olika anställningar som sjöman intill år 1925; att han därefter intill år 1932 hade anställning dels som verkstadsarbetare och dels såsom byggnadsarbetare; att han den 25 maj 1932 undergick operation för ben- och broskinflammation (osteochondritis dissecans) i vänster knä; samt att han för närvarande har anställning som träarbetare.

Den 16 september 1932 gjorde Andersson hos *riksförsäkringsanstalten* framställning om ersättning på grund av nyssnämnda åkomma. Genom beslut den 14 oktober samma år fann anstalten någon ersättning jämlikt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, icke kunna tillerkännas Andersson för nämnda åkomma, enär hans militärtjänstgöring icke skäligen kunde antagas hava bidragit till åkomsten.

Sedan Andersson i anledning härav hänvänt sig till *försäkringsrådet* för utfående av ersättning i förevarande avseende, förklarade försäkringsrådet enligt skrivelse till Andersson den 1 december 1932, att fråga om rätt till ersättning enligt 1909 års militärerättningsförordning ej fölle under rådets bedömande och att hans framställning på grund därav icke föranledde någon rådets åtgärd.

Därefter förklarade riks-försäkringsanstalten, på framställningar från Andersson om ärendets upptagande till förnyad prövning, genom särskilda beslut den 28 april och den 19 oktober 1933 sig icke finna skäl till ändring av sitt beslut i ersättningsfrågan.

Hos Kungl. Maj:t har härefter Andersson vid två särskilda tillfällen anhållit att få komma i åtnjutande av ersättning på grund av berörda olycksfall.

Kungl. Maj:t har, efter riks-försäkringsanstaltens hörande, genom särskilda beslut den 15 juni 1934 och den 18 oktober 1935 funnit Anderssons ansökningar icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Enligt vad handlingarna i ärendet vidare utvisa instämde Andersson den 19 november 1934 riksförsäkringsanstalten till *Stockholms rådhusrätt* med yrkande om förpliktande för anstalten att till honom utgiva ersättning jämligt de i 1909 års militärsättningsförordning stadgade grunder.

Genom en den 8 april 1935 avkunnad dom utlät sig rådhusrätten, att enär det icke mot riksförsäkringsanstaltens bestridande och vad till stöd därför i målet förekommit skäligen kunde antagas, att det olycksfall, för vilket Andersson varit utsatt under sin militärtjänstgöring, förorsakat den sjukdom, varav Andersson vid operation den 25 maj 1932 befunnits lida, alltså funne rådhusrätten Anderssons talan icke kunna bifallas.

Rådhusrättens dom har vunnit laga kraft.

Utskottet.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har utredningen i ärendet givit vid handen, att den Andersson år 1914 övergångna kroppsskadan icke kan antagas hava förorsakat den åkomma, varav han vid operation år 1932 befunnits lida. Vid sådant förhållande har utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka bifall till den ifrågavarande motionen.

Utskottet hemställer förty,

att förevarande motion II: 453 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

III. Socialdepartementet.

13:o.

Förre extra befattningshavaren hos länsstyrelsen i Skaraborgs län Carl Axel Andersson. I en den 14 februari 1936 dagtecknad proposition nr 92 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 3 föreslagit riksdagen medgiva, att förre extra befattningshavaren hos länsstyrelsen i Skaraborgs län Carl Axel Andersson må, räknat från och med den 1 april 1935, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 864 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Andersson är född den 28 januari 1871 och alltså 65 år gammal;

att han varit anställd såsom extra befattningshavare hos länsstyrelsen i Skaraborgs län under något mer än 15 år, nämligen från november 1919 till och med den 31 mars 1935, då han på grund av sjukdom lämnat anställningen;

att han under större delen av anställningstiden förestått uppbördsavdel-

ningen å landskontoret och därvid ombesörjt göromål, motsvarande landskontorists åligganden;

samt att han från och med den 1 juli 1928 uppburit lön jämte dyrtids-tillägg, motsvarande vad som tillkommer tjänsteman med avlöning enligt 14 lönegraden 12 löneklassen i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän vid allmänna civilförvaltningen.

Utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

14:o.

T. f. landsfogden Anton Johan Arvid Jacobson. Under punkten 4 av samma proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att t. f. landsfogden i Hallands län Anton Johan Arvid Jacobson må från och med månadens näst efter den, varunder han frånträder förordnandet såsom landsfogde, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2,700 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Jacobson är född den 5 december 1881 och således 54 år gammal;

att han efter år 1905 avlagd examen till rikets rättegångsverk tjänstgjort vid polisväsendet under tiden 26 april 1906—30 juni 1914;

att han under tiden 28 januari 1918—3 mars 1919 tjänstgjort å landskontoret i Kronobergs län;

att han under tiden 31 mars 1919—9 september 1924 tjänstgjort såsom rättsbildat biträde i olika domsagor, därav såsom förste notarie från och med den 1 juli 1920;

att han varit av länsstyrelsen i Hallands län förordnad att från och med den 10 september 1924 intill utgången av samma år uppehålla befattningen såsom landsfogde i länet;

att han den 19 december 1924 av Kungl. Maj:t förordnats att tillsvidare vara landsfogde i Hallands län och för tid, varunder han i enlighet härmed uppehållit landsfogdebefattningen, åtnjutit för befattningen i stat upptagen lön — med avdrag av ett belopp, motsvarande ordinarie innehavare av landsfogdebefattning åvilande avgift för egen pensionering — ävensom tjänstgöringspenningar, varjämte han från och med den 1 juli 1926 uppburit tillfällig löneförbättring;

att han alltsedan den 9 februari 1934 varit tjänstledig på grund av sjukdom och jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1935 för närvarande åtnjuter dylik ledighet intill utgången av juni 1936;

att Jacobson under den tid av omkring 18 år, varunder han alltså varit anställd i statens tjänst, icke varit tjänstledig av anledning, som enligt 1907 års civila pensionslag medför avbrott i tjänstårsberäkning, i annan mån än

att han under en tid av två månader varit suspenderad från tjänsten enligt av Göta hovrätt meddelat utslag;

samt att, därest Jacobson varit ordinarie innehavare av landsfogdetjänsten, för honom skulle hava gällt ett pensionsunderlag av lägst 3,400 kronor och högst 4,900 kronor.

Frågan om pension åt Jacobson var år 1935 föremål för Kungl. Maj:ts och riksdagens prövning med anledning av en då föreliggande ansökning av Jacobson om erhållande av pension.

Till stöd för nyssnämnda ansökning återopade Jacobson ett av professorn H. Sjöbring den 29 januari 1935 utfärdat läkarintyg av innehåll, att Jacobson, vilken senast sedan den 29 augusti 1934 vårdats å psykiatriska kliniken i Lund, på grund av sjukdom (organisk hjärnsjukdom) vore för framtiden oförmögen till tjänstgöring.

Statskontoret anförde i utlåtande den 28 februari 1935 bland annat, att Jacobson, som ej tillhörde sådan personalgrupp, å vilken civila tjänstepensionsreglementet från och med den 1 juli 1935 bleve tillämpligt, icke vore innehavare av ordinarie tjänst och således icke heller kunde bliva berättigad till pension jämlikt 1907 års civila pensionslag. Emellertid syntes billighetsskäl tala för att Jacobson, i överensstämmelse med vad som tidigare medgivits i åtskilliga likartade fall, erhöle någon pension av statsmedel, när han på grund av sjukdom nödgades lämna sin statsanställning. Vid beräkning av storleken av berörda pension syntes såsom utgångspunkt böra tjäna det pensionsunderlag, som gällde för ordinarie landsfogde, vilken ännu icke kommit i åtnjutande av något ålderstillägg, eller 3,400 kronor. I likhet med länsstyrelsen ansåge statskontoret, att i förevarande fall såsom grund för den fortsatta beräkningen borde tagas 75 procent av pensionsunderlaget eller sålunda 2,550 kronor. Om därefter omvandling skedde till s. k. ny pension, framkomme ett belopp av 3,468 kronor. Sistnämnda belopp syntes böra reduceras med 10 procent med hänsyn därtill att pensionsavgifter icke blivit erlagda, varvid efter avrundning erhöles ett pensionsbelopp av 3,120 kronor.

I *proposition* nr 207, punkt 13, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att Jacobson finge från och med månaden näst efter den, varunder han frånträdde förordnandet såsom landsfogde, under återstående livstiden från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension till det av statskontoret föreslagna beloppet, 3,120 kronor.

I utlåtande nr 45, punkt 35, anförde *bankoutskottet*, att utskottet för sin del icke funnit tillräckliga skäl föreligga för beredande av sjukpension åt Jacobson. Frånsett att Jacobsons tjänstgöring icke varit fri från anmärkning, kunde, enligt vad utskottet hade sig bekant, den sjukdom, på grund av vilken Jacobson jämlikt läkarintyg för framtiden förklarats oförmögen till tjänstgöring, anses vara i väsentlig mån självförvållad. Utskottet kunde följaktligen icke biträda Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag. Under återopan-

de härav hemställde bankoutskottet, att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke måtte av riksdagen bifallas.

Riksdagen beslöt i enlighet med vad bankoutskottet sålunda hemställt.

Sedan Jacobson i maj 1935 till Kungl. Maj:t inkommit med ett i samma månad av professorn Sjöbring utfärdat läkarintyg, däri anfördes, att Jacobson lede av dementia paralytica, vilken sjukdom icke skäligen kunde betraktas såsom självförvållad i sådan mening, att den ej skulle medföra rätt till pension, anbefallde Kungl. Maj:t medicinalstyrelsen att inkomma med utlåtande i ärendet.

Medicinalstyrelsen (rättspsykiatriska nämnden) har i utlåtande den 19 september 1935 anført, att den sjukdom, varav Jacobson lede, enligt gängse medicinsk åskådning icke kunde anses såsom självförvållad.

Länsstyrelsen i Hallands län har i yttrande den 28 oktober 1935 anslutit sig till det av statskontoret i dess förenämnda utlåtande den 28 februari 1935 framlagda förslaget om beredande av pension åt Jacobson till belopp av 3,120 kronor för år.

Statskontoret har i förnyat utlåtande den 23 december 1935 anført att, även om i förevarande fall sjukdomen skulle vara självförvållad, denna omständighet enligt tidigare praxis icke ansetts böra inverka vid bedömandet av frågan om sjukpension. Under erinran härom och med hänvisning till medicinalstyrelsens utlåtande har statskontoret tillstyrkt, att hos 1936 års riksdag måtte utverkas pension åt Jacobson med det av ämbetsverket tidigare föreslagna beloppet, 3,120 kronor för år.

Departementschefen har för egen del anført följande:

Den ytterligare utredning rörande Jacobsons sjukdom, som förebragts efter det frågan om pension åt honom år 1935 var föremål för prövning, synes mig böra föranleda ett förnyat överbäggande från statsmakternas sida av denna fråga. Enligt min mening skulle det vara obilligt, om Jacobson — vilken haft statsanställning under omkring 18 år och dessförinnan under cirka 8 år fullgjort annan allmän tjänst — skulle efter entledigande lämnas utan pension. Jag anser mig därför böra tillstyrka, att förslag i ämnet ånyo föreläggas riksdagen.

Vad pensionens storlek beträffar, har det i 1935 års proposition föreslagna och av myndigheterna nu ånyo tillstyrkta beloppet av 3,120 kronor uträknats i anslutning till de grunder, som gälla beträffande sjukpension för pensionsberättigade befattningshavare i statens tjänst. Såsom av utredningen framgår, har emellertid Jacobsons tjänstgöring såsom landsfogde icke varit fri från anmärkning. Även om detta förhållande måhända kan finna sin förklaring i hans sjukdom, bör det kanske tillmätas viss betydelse vid bestämmandet av pensionens storlek. Med hänsyn härtill vill jag nu för min del förorda, att pensionen bestämmas till 2,700 kronor för år.

Då enligt utskottets uppfattning omständigheterna i förevarande fall äro sådana, att pension av statsmedel icke bör beviljas, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

15:o.

Förra extra tvättbiträdet Augusta Vilhelmina Bergström. Kungl Maj:t har i punkten 5 av ifrågavarande proposition föreslagit riksdagen medgiva, att förra extra tvättbiträdet vid Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn Augusta Vilhelmina Bergström må, räknat från och med den 1 oktober 1934, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 528 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Bergström är född den 25 juni 1872 och alltså närmare 64 år gammal;

att hon såsom extra tvättbiträde arbetat vid Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn under olika tider från år 1898 till och med den 11 september 1934, dock med sammanhängande avbrott under åren 1904—1911;

att Bergström, som åtnjutit avlöning i form av dagpenning, under anställningstiden vid sjukhuset utfört arbete under ett dagantal, motsvarande tillhopa omkring 22 år, varav 13 år 8 månader 11 dagar i en följd från och med ingången av år 1921;

samt att hennes medelinkomst för år utgjort under de senaste 5 åren omkring 1,060 kronor.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

16:o.

Förre polismannen Johan Valfrid Niklasson. I motion I: 207 hemställer herr *Sköldén* jämte två av första kammarens övriga ledamöter, »att polismannen Johan Niklasson i Ljungs socken, Göteborgs och Bohus län, må från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. tillerkännas en årlig pension av statsmedel till skäligt belopp under villkor, att pension till ett belopp av minst 200 kronor beviljas honom av landsting, kommun eller enskilda».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Niklasson är född den 1 oktober 1887 och alltså 48 år gammal;

att han hade anställning såsom ordinarie polisman i Ljungs kommun av Göteborgs och Bohus län från och med den 1 januari 1913 intill den 1 april 1931, vilken sistnämnda dag han nödgades frånträda sagda befattning på grund av att 1925 års polislag då trädde i tillämpning inom kommunens polisdistrikt;

att han i sin berörda egenskap av polisman åtnjöt avlöning, till vilken kommunen och statsverket bidrog med hälften vardera, med 500 kronor un-

der ettvarvt av åren 1913—1917, med 750 kronor för vardera av åren 1918 och 1919, med 1,000 kronor för år 1920 samt 1,500 kronor per år för tiden därefter;

samt att han under de fem senast förflutna åren försörjt sig genom utförande av posttransporter mellan Ljungskile järnvägsstation och poststationen därstädes mot en ersättning av 2 kronor 50 öre för dag.

I en den 23 februari 1933 dagtecknad skrift anhöll Niklasson hos Kungl. Maj:t att komma i åtnjutande av skälig pension av statsmedel.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län upplyste i över ansökningen afgivet utlåtande, att Niklasson vid tiden för frånträdan av polismannabefattningen icke hade full sysselsättning av tjänsten ifråga, samt anförde vidare att — ehuru väl en viss billighet talade för att Niklasson med hänsyn till hans långa tjänstgöring bereddes någon ersättning — föreliggande ersättningsfråga icke syntes böra vinna sin lösning annat än i sammanhang med en allmän reglering av hithörande frågor.

Statskontoret, som jämväl hördes över ansökningen, erinrade, att i de fall, då riksdagen beviljat pension åt polisman, som under en längre tid tjänstgjort i kommun, varest den nya polislagen icke varit gällande, såsom villkor för beviljande av dylik pension pläгат uppställas — utöver kravet på viss högre levnadsålder hos vederbörande polisman — att pension till visst belopp även utgått från landsting, kommun eller enskilda. Någon dylik utfästelse hade icke givits i förevarande fall. På grund härav och då statskontoret icke heller funne omständigheterna i övrigt motivera utverkande av pension åt Niklasson, hemställde ämbetsverket, att den av honom gjorda framställningen icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Genom beslut den 18 oktober 1935 fann *Kungl. Maj:t* Niklassons ansökning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Såsom statskontoret erinrat, har såsom villkor för beviljande av pension åt polismän i samma läge som Niklasson — utöver kravet på att vederbörande uppnått viss högre levnadsålder — uppställts, att pension till visst belopp även utgått från landsting, kommun eller enskilda. I det nu ifrågavarande fallet föreligger icke någon utfästelse av nämnda art. På grund härav har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka, att Niklasson, som vid avgången från sin polistjänst icke uppnått högre levnadsålder än 43 år, skulle beviljas pension av statsmedel.

Utskottet hemställer alltså,

att ifrågavarande motion I:207 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Utskottet.

17:o.

Förra röntgensjuksköterskan Anna Viktoria Christiansson. I motion II: 556 hemställer herr *Nyblom*, »att förra röntgensjuksköterskan Anna Viktoria Christiansson måtte tillerkännas en årlig pension av kronor 1,176 jämte dyrtidstillägg».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Christiansson är född den 20 november 1882 och alltså 53 år gammal;

att hon hade anställning såsom biträde vid röntgenbehandling samt röntgenfotografering jämte framkallning å medicine doktor Tage Sjögrens privata röntgeninstitut i Stockholm åren 1902—1921 samt å legitimerade läkaren doktor Nils Hanssons privata röntgeninstitut därstädes under tiden från och med den 1 januari 1922 till och med den 30 april 1928, vilken sistnämnda dag hon på egen begäran lämnade sin anställning;

att hon under sin berörda tjänstgöring till följd av röntgenstrålning ådrog sig röntgenskador (hudatrofier och hyperkeratoser) å händerna, vilka skador synas hava uppträtt första gången i början av år 1913;

att ifrågavarande skador efter hand förvärrats och år 1933 resulterat i uppkomsten av ett cancerliknande sår, vilket nödvändiggjort amputation av vänstra handens pekfinger;

samt att hon sannolikt för all framtid kommer att lida av nedsatt arbetsförmåga på grund av nämnda kroppsskada.

I januari 1934 ingav Christiansson till riksförsäkringsanstalten ansökan om ersättning på grund av yrkessjukdom, ådragen under arbete genom inverkan av i lagen den 14 juni 1929 om försäkring för vissa yrkessjukdomar angivet ämne.

Genom beslut den 14 februari 1934 förklarade *riksförsäkringsanstalten* att, då ifrågavarande sjukdom yppats redan före den 1 januari 1930 samt lagen om försäkring för sådan yrkessjukdom icke vore tillämplig, om sjukdomen yppats före nyssnämnda dag, anstalten funnit ersättning enligt berörda lag icke kunna tillerkännas Christiansson.

Häröver anförde Christiansson besvär hos försäkringsrådet. Vid besvären fanns fogat ett intyg av ovannämnde doktor Tage Sjögren, vari uttalades, att den sjukdom, varav Christiansson lede, finge anses hava yppats först under år 1933 eller i och med uppkomsten av den sårskada, som nödvändiggjorde amputation av vänstra handens pekfinger.

Genom utslag den 7 september 1934 fann *försäkringsrådet* ej skäl göra ändring i riksförsäkringsanstaltens oförmälda beslut.

Vidare inhämtas av handlingarna, att pensionsnämnden i Stockholm stads sjätte distrikt den 19 oktober 1935 avslagit en ansökan från Christiansson om pension och därvid beräknat hennes årsinkomst för den närmaste framtiden till över 400 kronor av hyresagentur.

Det i motionen framställda förslaget är av den art, att det undandrager sig bedömande efter de grunder, vilka vanligen pläga tillämpas vid beviljande av pension eller understöd. Christiansson har nämligen icke innehaft anställning i statens tjänst, utan förslaget grundar sig på en önskan att genom en statspension bringa hjälp åt Christiansson, som offrat sin hälsa i sjukvårdens tjänst. Ehuru utskottet funnit nu förevarande fall vara i hög grad behjärtansvärt, har utskottet med hänsyn till ärendets säregna beskaffenhet likväl icke ansett sig kunna tillstyrka bifall till den föreliggande motionen. Enligt utskottets mening torde det i första hand böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter därom gjord framställning taga under omprövning, huruvida och i vad mån förutsättningar kunna vara för handen för tillgodoseende av motionens syfte.

Utskottet.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion II: 556 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

IV. Finansdepartementet.

18:o.

Förre tillsyningsmannen vid brännvinsnederlaget i Åhus, förre majoren i armén Nils Birger Emanuel Rietz. I två inom riksdagen väckta likalydande motioner, den ena under nr 28 inom första kammaren av herr *Nilsson, Johan*, i Kristianstad och herr *Hansson, Jacob*, samt den andra inom andra kammaren under nummer 96 av herr *Björck* i Kristianstad, har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja förre majoren N. Birger E. Rietz i egenskap av förutvarande tillsyningsman vid brännvinsnederlaget i Åhus en årlig pension av 2,400 kronor eller det belopp, som med hänsyn till ovan angivna omständigheter kan anses skäligt».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Rietz är född den 28 augusti 1865 och alltså över 70 år gammal;

att han erhöll avsked från armén såsom kapten från och med den 1 september 1915 och åtnjuter pension från arméns pensionskassa med ett belopp av omkring 4,250 kronor, inklusive dyrtidstillägg;

att han innehaft anställning vid kontrollen över brännvinstillverkningen såsom tillsyningsman vid brännvinsnederlag under tiden februari 1915—september 1935;

samt att hans genomsnittliga årsinkomst från befattningen beräknats hava under senare år utgjort omkring 7,000 kronor.

Hos Kungl. Maj:t har Rietz den 25 januari 1935 gjort framställning om pension i egenskap av tillsyningsman vid brännvinsnederlag.

I avgivet utlåtande den 18 februari 1935 anförde *kontrollstyrelsen*, bland annat, följande:

Några bestämmelser angående pension eller årligt understöd till tjänstemän vid kontrollen över vare sig brännvins- eller maldrycksbeskattningen funnes icke meddelade. Dylik kontrolltjänstemannabefattning toge nämligen i regel icke sin innehavare i anspråk med viss daglig tjänstgöring utan hade mer eller mindre karaktären av bisyssla. Därtill komme, att dessa tjänster i stor utsträckning innehades av förutvarande militärer, som redan åtnjöte statspension. Kontrolltjänsten hade därför i regel icke ansetts böra grunda rätt till pension. Allenast i ett fall hade förekommit, att s. k. riksdagspension medgivits åt här avsedd kontrolltjänsteman, i det att 1923 års riksdag beviljat förre kontrollören vid brännvinstillverkningen N. Adrian, vilken tjänstgjort såsom brännerikontrollör under 34 tillverkningsår och på sistone hade full daglig tjänstgöring under hela året samt förut icke innehade statspension, ett årligt understöd av 1,080 kronor.

Vad Rietz beträffade vore hans tjänsteåligganden under månaderna oktober—april av sådan omfattning, att han måste anses utöva hel daglig tjänstgöring, vilken därtill vore av krävande och ansvarsfull art. Däremot vore hans tjänstgöring under månaderna maj—september av mindre omfattning. I sin helhet skulle väl enligt styrelsens mening tjänstgöringsförhållandena för Rietz, icke minst på grund av det förtjänstfulla sätt, varpå han bestritt tjänsten, kunna motivera beviljande av ett årligt understöd åt honom. Då emellertid Rietz redan åtnjöte pension såsom förutvarande militär, hade styrelsen funnit det tveksamt att kunna tillstyrka, att Rietz skulle kunna tillerkännas motsvarande förmån jämväl på grund av tillsyningsmannabefattningen. Styrelsen tillåte sig erinra om, att åtskilliga kontrollörer vid sockerbeskattningen på sin tid tillerkändes pension, dock icke i något fall, då vederbörande förut åtnjöte statspension; vid sockerkontrollens första avveckling år 1922, då ett antal sockerkontrollörer på en gång pensionerades, undantogos uttryckligen de, som tidigare hade dylik förmån. Det finge även framhållas, att, därest Rietz' förevarande ansökan skulle bifallas, detta skulle bliva i hög grad prejudicerande beträffande överkontrollörerna vid brännvins- och maldryckstillverkningen, av vilka flertalet i likhet med Rietz utgjordes av pensionerade officerare. Åtskilliga av dem skulle med minst samma rätt som Rietz kunna göra anspråk på pension vid avgången ur tjänst.

Även om kontrollstyrelsen sålunda icke ansåge sig kunna tillstyrka förevarande framställning om årligt understöd, hade styrelsen dock funnit det högeligen önskvärt, att Rietz vid avgången från tjänsten tilldelades ett lämpligt belopp i form av gratifikation.

Statskontoret har i avgivet yttrande den 11 mars 1935 — under erinran, att Rietz fått kvarstå i befattningen som tillsyningsman till uppnådda 70 års ålder, alltså under tre år utöver den för civila tjänstemän i allmänhet hittills gällande pensionsålder — anført, att statskontoret, vid nu angivna förhållande och under hänvisning till vad kontrollstyrelsen i ärendet framhållit, funnit sig böra avstyrka sökandens framställning om årligt understöd. Icke heller funne ämbetsverket sådana omständigheter föreligga, att ämbetsverket kunde tillstyrka kontrollstyrelsens förslag om gratifikations beviljande,

allra helst som ett bifall till detta förslag skulle kunna få vittgående konsekvenser.

Genom beslut den 12 april 1935 förordnade *Kungl. Maj:t*, att Rietz skulle äga att vid frånträdande av förordnandet såsom tillsyningsman komma i åtnjutande av en gratifikation av 1,000 kronor.

Under återopande av vad kontrollstyrelsen och statskontoret i ovan återgivna utlåtanden anfört finner utskottet sig böra avstyrka bifall till de föreliggande motionerna.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motioner I: 28 och II: 96 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

19:o.

F. d. tullfiskalen Georg von Zweigbergk (tilläggs pension). I motion I: 147 hava herrar *Rahmn* och *Petersson, Knut*, hemställt, »att riksdagen måtte besluta bevilja f. d. tullfiskalen Georg von Zweigbergk ett särskilt pensions-tillägg å 1,200 kronor om året».

Av utredningen i ärendet inhämtas,

att von Zweigbergk är född den 9 mars 1865 och alltså 71 år gammal;

att han under tiden 7 december 1897—26 oktober 1907 tjänstgjort såsom vice auditör vid Älvsborgs regemente;

att han utnämndes att från och med den 1 januari 1914 vara tullfiskal i Göteborg;

att han från och med den 1 januari 1923 i samband med ikraftträdande av ny stat för tullverket uppfördes å indragningsstat med tjänstgöringsskyldighet;

samt att von Zweigbergk, som beviljats avsked ur tullverkets tjänst med utgången av juni månad 1932, genom generaltullstyrelsens beslut den 20 juli 1932 förklarades berättigad att från och med den 1 juli 1932 uppbära, dels en årlig pension av 1,600 kronor, motsvarande $\frac{28}{35}$ av det för tullfiskal å indragningsstat gällande pensionsunderlaget å 2,000 kronor, dels ock tillsvi vidare i enlighet med kungörelsen den 15 juni 1922 angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer och kungörelsen den 18 juni 1925 med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer pensions-tillägg och pensionsförhöjning med ett årligt belopp av tillhoppa 1,160 kronor, vadan hans sammanlagda pensionsförmåner utgöra 2,760 kronor.

I anledning av en vid 1934 års riksdag väckt motion (II: 272) har von Zweigbergks pensionsfråga tidigare varit föremål för riksdagens prövning. I motionen hemställdes, att von Zweigbergk måtte erhålla sådant tillägg

till den honom av generaltullstyrelsen tilldelade pensionen, att den sammanlagda pensionen skulle uppgå till samma belopp, som tillkomme tullkontrollör i Göteborg.

I utlåtande nr 42, punkten 3, anförde *bankoutskottet*, att då von Zweigbergk redan tillerkänts den pension, vartill han på grund av innehavd anställning hos staten författningsenligt vore berättigad, ansåge utskottet sig sakna anledning tillstyrka beviljande av ytterligare sådan förmån åt honom. Utskottet hemställde, att motionen II: 272 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Riksdagen biföll vad utskottet sålunda hemställt.

Utskottet.

Då några nya omständigheter icke förebragts, som kunna motivera ett frångående av den ståndpunkt, utskottet år 1934 intagit till förevarande pensionsfråga, har utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka någon åtgärd i den nu väckta motionens syfte.

Utskottet hemställer således,

att förevarande motion I: 147 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

V. Ecklesiastikdepartementet.

20:o.

Assistenten och kamreraren vid Chalmers tekniska institut, ingenjören Ernst Viktor Brobäck. I en den 14 februari 1936 dagtecknad proposition nr 92 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 6 föreslagit riksdagen medgiva, att assistenten och kamreraren vid Chalmers tekniska institut, ingenjören Ernst Viktor Brobäck må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sina anställningar, dock tidigast från och med den 1 februari 1937, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 3,300 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Brobäck är född den 4 januari 1872 och således 64 år gammal;

att han varit anställd vid Chalmers tekniska institut sedan år 1900 såsom assistent och sedan den 1 juni 1917 jämväl såsom kamrerare;

att han i egenskap av assistent haft att fullgöra en tjänstgöring, vilken under de senaste tio läsåren omfattat i medeltal 21 veckotimmar;

att han såsom assistent uppburit arvode, vilket under de senaste tio läsåren i medeltal uppgått till 4,198 kronor för år, jämte nyreglerat dyrtidstillägg;

samt att han sedan den 1 juli 1926 såsom kamrerare åtnjutit arvode av 2,500 kronor för år jämte nyreglerat dyrtidstillägg.

Utskottet får hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

21:o.

Extra biträdet vid domkapitelsexpeditionen i Lund Fredrik Axel Elis Malmström. Under punkten 7 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att extra biträdet vid domkapitelsexpeditionen i Lund Fredrik Axel Elis Malmström må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, dock tidigast från och med den 1 april 1937, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2,196 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Malmström är född den 23 mars 1872 och således den 23 mars 1937 uppnår 65 års ålder;

att han sedan den 12 augusti 1893 eller sålunda mer än 42 år varit anställd såsom extra biträde vid domkapitelsexpeditionen i Lund;

att Malmström städe haft full daglig tjänstgöring och icke innehaft annan befattning vid sidan av nämnda tjänst;

att Malmström såsom extra biträde åtnjutit arvode, vilket sedan den 1 juli 1928 uppgått till — förutom nyreglerat dyrtidstillägg — 4,200 kronor för år;

samt att för Malmström tillämpats de bestämmelser i fråga om semester, sjukavlönning m. m., som gälla för extra ordinarie tjänsteman i 13 lönegraden 16 löneklassen.

Utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

22:o.

• **Läroverksvaktmästaren Alfred Karlsson.** Kungl. Maj:t har i punkten 8 av ifrågavarande proposition föreslagit riksdagen medgiva, att vaktmästaren vid samrealskolan i Filipstad Alfred Karlsson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1936, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,140 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
 att Karlsson är född den 8 oktober 1868 och således 67 år gammal;
 att han utan avbrott tjänstgjort såsom vaktmästare vid samrealskolan (tidigare samskolan) i Filipstad sedan den 1 juli 1910;
 att han beräknas komma att lämna vaktmästarbefattningen den 1 juli 1936, vid vilken tidpunkt han sålunda innehaft befattningen under 26 år;
 samt att hans löneförmåner utgöras av kontant grundlön om 1,500 kronor för år, varå utgår dyrtidstillägg enligt för oreglerade verk gällande grunder, samt fri bostad om två rum och kök jämte värme och lyse, vilka naturaförmåner uppskattats till ett värde av 550 kronor för år efter ortens pris.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

23:o.

Läroverksmaskinisten Per August Wahlgren. Under punkten 9 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att maskinisten vid högre allmänna läroverket i Uppsala Per August Wahlgren må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,584 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
 att Wahlgren är född den 23 maj 1866 och således nära 70 år gammal;
 att han sedan den 1 oktober 1897 eller under mer än 38 år varit anställd såsom maskinist vid högre allmänna läroverket i Uppsala;
 samt att hans årliga löneförmåner sedan den 1 augusti 1930 utgjort *dels* grundlön och ålderstillägg om tillhoppa 1,800 kronor, varå dyrtidstillägg utgått enligt för oreglerade verk gällande grunder, *dels* extra lönetillägg till belopp av 960 kronor, *dels* ock fri bostad jämte vedbrand och lyse, vilka naturaförmåner uppskattats till ett årligt värde av 700 kronor.

Utskottet får hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

24:o.

Vaktmästaren vid hantverksskolan i Växjö för blinda kvinnor Edvard Ragnar Bayard. Uti punkten 10 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vaktmästaren vid hantverksskolan i Växjö för blinda kvinnor Ed-

vard Ragnar Bayard må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,320 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Bayard är född den 25 maj 1873 och således nära 63 år gammal;

att han varit anställd vid Gotlands infanteriregemente under tiden 24 april 1893—31 december 1904 eller alltså omkring 11 år 8 månader, därav såsom distinktionskorpral sedan den 31 december 1899;

att han innehaft anställning såsom vaktmästare vid förskolan för blinda i Växjö från och med den 24 oktober 1909 intill utgången av juni 1935, vid vilken tidpunkt skolan nedlades, samt under tiden därefter vid den nyupprättade, i nyssnämnda skolas lokaler inrymda hantverksskolan i Växjö för blinda kvinnor;

att han väntas komma att avgå från sin vaktmästarbefattning med utgången av juni 1936, vid vilken tidpunkt hans anställningstid såsom vaktmästare vid förenämnda skolor alltså uppgår till omkring 26 år 8 månader;

samt att hans kontanta avlöningsförmåner under de senaste fem åren uppgått till i medeltal 1,724 kronor för år jämte dyrtidstillägg enligt för statens oregrerade verk gällande grunder, varjämte han åtnjutit förmån av fri bostad om ett rum och kök jämte värme och lyse, vilka naturaförmåner uppskattats till ett årligt värde av 500 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

25:o.

Förra tamburvakten vid Kungl. biblioteket Ingrid Maria Ericsson, född Nilsson. I punkten 11 av förevarande proposition nr 92 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förra tamburvakten vid Kungl. biblioteket Ingrid Maria Ericsson, född Nilsson, må, räknat från och med den 1 december 1935, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 756 kronor, varvid skall iakttagas den henne jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 1 november 1935 ålagda återbetalningsskyldigheten.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Ericsson är född den 29 december 1867 och således 68 år gammal;

att hon under tiden 1 januari 1912—30 november 1935 eller nära 24 år varit anställd såsom tamburvakt vid Kungl. biblioteket;

att hennes tjänstgöring vid biblioteket omfattat upppassning av besökande, telefonpassning m. m., och krävt en daglig arbetstid av 7 timmar;

samt att hennes avlöning utgjort 1,620 kronor för år jämte nyreglerat dyrtidstillägg.

Utskottet får hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må vinna riksdagens bifall.

26:o.

Journalförelserkan vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet Eva Julia Matilda Klosterberg. Kungl. Maj:t har i punkten 12 av förevarande proposition föreslagit riksdagen medgiva, att journalförelserkan vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet Eva Julia Matilda Klosterberg må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Klosterberg är född den 3 augusti 1870 och således 65 år gammal;
att hon sedan år 1889 eller under mer än 46 år tjänstgjort såsom journalförelserka vid Karolinska mediko-kirurgiska institutets pediatrika poliklinik;
att nämnda tjänstgöring tagit i anspråk en daglig arbetstid av omkring 3 timmar;
samt att Klosterbergs avlöning utgjort under tiden 1 januari 1921—30 juni 1927 900 kronor och under tiden härefter 1,200 kronor för år jämte nyreglerat dyrtidstillägg.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

27:o.

Förra städerskan Carolina Sofia Nilsson, född Johansdotter. I punkten 13 av förevarande proposition nr 92 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förra städerskan vid folkskoleseminariet i Linköping Carolina Sofia Nilsson, född Johansdotter, må, räknat från och med den 1 augusti 1935, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 360 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Nilsson är född den 3 oktober 1867 och således 68 år gammal;
att hon under åren 1905—1920 varit anlitad för utförande av skurningsarbete m. m. vid folkskoleseminariet i Linköping samt från och mer år 1921

till och med den 31 juli 1935 innehaft anställning såsom städerska därstädes; att hennes avlöning, som före år 1921 utgjort högst 30 kronor för månad, från och med sistnämnda år utgått med 600 kronor för år jämte dyrtids-tillägg, varjämte hon åtnjutit fri bostad om ett rum med kokvrå jämte värme och lyse, vilka sistnämnda förmåner uppskattats till ett värde av 200 kronor för år efter ortens pris;

att hennes make, som är 73 år gammal, år 1925 drabbats av sjukdom och därefter icke kunnat utföra något arbete;

samt att makarna Nilsson icke hava några barn eller andra anhöriga, som äro skyldiga att bidra till makarnas underhåll.

Föredragande *departementschefen* har i ärendet anfört huvudsakligen följande:

Tjänstepensionsreglementet för arbetare hade icke kunnat vinna tillämpning på Nilsson, enär hennes avlöningsförmåner understigit 1,250 kronor för år. Statens pensionsanstalt, som för allmänna civilförvaltningens och försvarsväsendets vidkommande hade att pröva frågor om pension jämlikt kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, hade funnit pension icke heller kunna beredas Nilsson enligt nämnda kungörelse. Enligt bestämmelserna i denna kungörelse erfordrades för beslut om pension, att arbetaren vid den tidpunkt, då han uppnådde 60 års ålder, under en tid av sammanlagt minst 15 år innehaft sådan anställning i statens tjänst, som utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla, dock att, där sammanlagda tiden i dylik anställning endast obetydligt understege 15 år, pension likväl skulle kunna beviljas, om arbetaren under avsevärd tid innehaft annan statsanställning. Såvitt utredningen i ärendet gåve vid handen, hade Nilsson allenast från och med år 1921 till och med juli månad 1935 eller under omkring 14 $\frac{1}{2}$ år innehaft sådan anställning vid folkskoleseminariet i Linköping, som utgjort hennes huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla. Med hänsyn till den jämförelsevis långa tid, varunder Nilsson före år 1921 biträtt med städerskegöromål vid seminariet, ansåge *departementschefen* likväl, i anslutning till grunderna för nyss återgivna bestämmelser, anställningstidens längd i förevarande fall icke böra utgöra hinder för beredande av pension åt henne. Enligt författningsbestämmelserna förelåge emellertid ännu ett hinder för beredande av pension, nämligen att anställningstiden till avsevärd del infölle efter det Nilsson uppnått 60 års ålder. I detta avseende innebure författningsföreskrifterna en viss skärpning av tidigare praxis, sammanhängande med de nya pensionsreglementenas regler om tjänstårsberäkningens upphörande vid uppnådd pensionsålder och en strävan att avkoppla äldre arbetskraft. Enligt de principer, som före ikraftträdandet av de nya pensioneringsföreskrifterna tillämpades av Kungl. Maj:t och riksdagen, skulle den omständigheten, att tjänstetiden till väsentlig del infölle efter uppnådd normal pensionsålder, icke i och för sig hava uteslutit från möjlighet till erhållande av pension. Det syntes *departementschefen* skäligt, att man vid bedömande av frågor om pension åt anställningshavare, som avgått kort efter de nya pensionsbestämmelsernas ikraftträdande, toge viss hänsyn till denna tidigare praxis i syfte att utjämna övergången mellan äldre och nyare pensioneringsgrunder. I enlighet med denna uppfattning ville *departementschefen* för egen del förorda att, utan hinder av förut angivna omständigheter, pension utverkades åt Nilsson.

Pensionen syntes lämpligen kunna bestämmas till 360 kronor eller något mindre än det belopp, som skulle hava utgått, därest föreskrifterna i nyssnämnda kungörelse den 7 december 1934 (nr 585) varit tillämpliga.

Utskottet. Under åberopande av vad departementschefen anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

28:o.

Förra småskolläraryninnan Nina Maria Wiklund. I motion II: 45 har herr *Lindberg* i Umeå jämte två av andra kammarens övriga ledamöter hemställt, »att riksdagen ville besluta *dels* att f. d. småskolläraryninnan fru Nina Maria Wiklund i Umeå måtte för pensionsrätt i statens pensionsanstalt få räkna samtliga av henne fullgjorda 11 tjänstår såsom lärarinna vid mindre folkskola i Skråmträsk, Skellefteå skoldistrikt, och 7 tjänstår såsom biträdande lärarinna vid Mo ångsågs folkskola i Nordmalings skoldistrikt och *dels* att — utan att i § 9 av nu gällande reglemente för anstalten omnämnda engångsavgiften för tjänstgöringen vid Mo ångsågs folkskola behöver erläggas — ett årligt understöd från statens pensionsanstalt å 675 kronor må utgå till fru Wiklund fr. o. m. den 1 januari 1936 och under hennes återstående livstid».

Av motionen och vid densamma fogade bilagor inhämtas,

att Wiklund är född den 29 augusti 1868 och alltså 67 år gammal;

att hon tjänstgjort såsom lärarinna vid mindre folkskolan i Skråmträsk från och med höstterminen 1890 till och med vårterminen 1901 samt såsom biträdande lärarinna vid Mo ångsågs folkskola från och med höstterminen 1901 till och med vårterminen 1908, efter vilken tid hon icke innehaft någon anställning vid folkskoleväsendet eller i statens tjänst;

att hennes man sedan år 1912 är obotligt sinnessjuk och intagen på vårdanstalt;

samt att makarna hava två söner, födda respektive år 1909 och år 1912.

Utskottet. Utskottet kan icke tillstyrka, att Wiklund, som redan år 1908 vid icke fylla 40 år frivilligt lämnat sin anställning vid folkskoleväsendet, skulle förklaras berättigad till pension från statens pensionsanstalt, grundad på hennes ovannämnda tjänstgöring vid mindre folkskolan i Skråmträsk och vid Mo ångsågs folkskola. Vid sådant förhållande saknar utskottet anledning att yttra sig i fråga om övriga i motionen framställda yrkanden.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion II: 45 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

29:o.

Förre folkskolläraren Nils Viktor Vahlgren. I motion II: 566 hemställer herr *Gustafsson* i Välsnäs, »att riksdagen må bevilja f. d. folkskolläraren Nils Viktor Vahlgren i Sandbäckshult en årlig pensionsförhöjning av 300 kronor, så att hans årliga pension från och med år 1936 utgår med 800 kronor».

Av för utskottet tillgängliga handlingar inhämtas,

att Vahlgren är född den 24 juli 1858 och alltså 77 år gammal;

att han varit anställd såsom ordinarie folkskollärare i Madesjö skoldistrikt under tiden den 1 juli 1879—den 30 juni 1881 samt i Långemåla skoldistrikt under tiden den 1 juli 1881—den 31 december 1912;

att han enligt utslag av rådhusrätten i Oskarshamn den 3 februari 1913 dömdes för åtskilliga förfalskningsbrott till straffarbete i två år sju månader och förlust av medborgerligt förtroende intill dess ett år förflutit från det han efter utståndet straff frigivits;

att han, som vid sitt avsked kunnat räkna en tjänstgöringstid såsom folkskollärare av $33\frac{1}{2}$ år, av 1919 års riksdag, i anledning av ett motionsvis framställt förslag (II: 68), från och med den 1 januari 1919 beviljats en årlig pension av 500 kronor;

samt att han å sagda pension åtnjuter författningen enligt utgående förmåner av pensionstillägg och pensionsförhöjning med sammanlagt 400 kronor för år, varigenom pensionen numera uppbringats till ett belopp av 900 kronor, exklusive dyrtidstillägg.

Utskottet hemställer,

att förevarande motion II: 566 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

VI. Jordbruksdepartementet.

30:o.

Ingenjörbiträdet Carl Arvid Myhrman. I en den 14 februari 1936 dagtecknad proposition nr 92 har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag i punkten 14 föreslagit riksdagen medgiva, att ingenjörbiträdet å lantbruksstyrelsens kulturtekniska byrå Carl Arvid Myhrman må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. upp bära en årlig pension av 792 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Myhrman är född den 2 augusti 1861 och således 74 år gammal;
att han sedan den 10 oktober 1916, dock till en början med vissa avbrott,
varit anställd hos lantbruksstyrelsen såsom ingenjörbiträde å kulturtekniska
byrån, vilken anställning han beräknas komma att lämna den 1 juli 1936;
samt att han efter ikraftträdandet av kungörelsen den 26 juni 1925 (nr
356) med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid
statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltning-
en, såsom extra befattningshavare uppburit avlöning enligt 8 löneklassen,
motsvarande begynnelselöneklassen för 10 lönegraden i löneplanen för extra
ordinarie tjänstemän och upptagande ett årligt lönebelopp å G-ort av 2,988
kronor.

Utskottet, som icke velat motsätta sig bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande
förslag, får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande fram-
ställning.

31:o.

Torvingenjören Thure Gustaf Thorgny Björkman. I punkten 15 av före-
varande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att torv-
ingenjören Thure Gustaf Thorgny Björkman må från och med månaden
näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående
livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en
årlig pension av 3,000 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Björkman är född den 27 januari 1871 och alltså 65 år gammal;
att Björkman såsom torvtjänsteman innehaft statsanställning från och med
år 1903, till en början som torvassistent samt från och den 1 maj 1904 som
andre torvingenjör (torvingenjör);
att Björkman beräknas komma att lämna sin anställning den 30 juni 1936;
samt att han som torvingenjör senast uppburit ett årligt arvode å 4,000
kronor jämte ålderstillägg å sammanlagt 1,000 kronor ävensom oreglerat
dyrtidstillägg, varjämte han ägt uppbära arvode för vissa utförda utred-
ningsarbeten m. m.

Utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riks-
dagen bifallas.

32:o.

Observatorn vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalts station i Stensele Hanna Christina Mörtsell. I motion I: 29 har herr *Bergqvist* hemställt, »att riksdagen ville åt fröken Hanna Christina Mörtsell i hennes egenkap av observator vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalts station i Stensele bevilja pension att från och med nästkommande budgetår utgå med 500 kronor eller eljest med det belopp, vederbörande utskott eventuellt kan komma att föreslå».

Av tillgängliga handlingar inhämtas,
att Mörtsell är född den 27 maj 1867 och alltså nära 69 år gammal;
att hon sedan den 1 juli 1888 förestått statens meteorologisk-hydrografiska anstalts station i Stensele, vilket uppdrag hon fortfarande innehar;
att hon härför numera uppbär ett arvode i ett för allt av 675 kronor för år;
att hon enligt läkarintyg lider av grå starr med stark synnedläggning;
samt att hon åtnjuter dels pension från prästerskapets änke- och pupillkassa med i runt tal 260 kronor för år, dels pension från Stensele församling för innehavd organisttjänst med 300 kronor för år, dels gratifikation från aktiebolaget Svenska handelsbanken med 200 kronor för år, dels ock folkpension (avgiftspension) med 38 kronor för år, eller tillhoppa i runt tal 800 kronor för år.

Hos statens meteorologisk-hydrografiska anstalt gjorde Mörtsell den 16 augusti 1919 framställning om pension.

Anstaltens chef överlämnade med skrivelse den 3 september 1919 Mörtsells ansökan till Kungl. Maj:t och tillstyrkte ifrågavarande framställning.

I avgivet yttrande i ärendet anförde *statskontoret* bland annat följande:

Det uppdrag, Mörtsell åtagit sig och som säkerligen icke kunde hava tagit hennes tid i anspråk i någon mera avsevärd omfattning, måste anses såsom en ren bisyssla bredvid annan huvudsaklig verksamhet. På grund härav och då icke heller någon som helst utredning föreläge rörande Mörtsells ekonomiska ställning och behov av understöd samt några särskilt ömmande omständigheter alltså icke visats i detta fall föreligga, finge statskontoret, med framhållande tillika, att beredande av pension i detta fall därför syntes kunna leda till vittgående konsekvenser, enär en stor mängd personer torde innehava statsmyndighets uppdrag att rapportera iakttagelser på skilda områden, exempelvis prisuppgifters insamlande och insändande till socialstyrelsen, hemställa, att framställningen icke måtte till någon Kungl. Maj:ts åtgärd föranleda.

Genom beslut den 17 oktober 1919 fann *Kungl. Maj:t* ifrågavarande ansökning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Enligt vad utskottet under hand inhämtat från statens meteorologisk-hydrografiska anstalt innehaves liknande uppdrag som det Mörtsell anförtröda av ett stort antal personer inom landet, vilka uppdrag normalt hava karaktären av bisysslor. Att döma av storleken av den ersättning, som utgått

Utskottet.

till Mörtsell, synes, såsom statskontoret anfört, hennes uppdrag vara av nyss angiven art. Vid sådant förhållande anser utskottet någon pension av statsmedel icke kunna beviljas i förevarande fall.

Utskottet hemställer förty,

att ifrågavarande motion I: 29 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

VII. Handelsdepartementet.

33:o.

Navigationsskolevaktmästaren Anders Hjalmar Andersson. I en den 14 februari 1936 dagtecknad proposition nr 92 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 16 föreslagit riksdagen medgiva, att vaktmästaren vid navigationsskolan i Göteborg Anders Hjalmar Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,584 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Andersson är född den 9 februari 1869 och således 67 år gammal;

att han sedan den 11 november 1889 eller under mer än 46 år varit anställd såsom vaktmästare vid navigationsskolan i Göteborg, från vilken anställning han begärt avsked från och med den 1 juli 1936;

samt att hans avlöningsförmåner för närvarande utgöras av kontant lön å 2,000 kronor för år jämte dyrtidstillägg samt fri bostad med värme och lyse, vilka naturaförmåner uppskattats till ett årligt värde av 1,000 kronor, varjämte han uppbär särskilda arvoden med 300 kronor för år för skötsel av navigationsskolans tornur m. m., med 200 kronor för år för visst bestyr med stormvarningssignaleringen för meteorologisk-hydrografiska anstaltens räkning samt med 240 kronor för år för städning av i navigationsskolan inrymda lokaler för sjökarteverkets kontrollstation.

Utskottet får hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

34:o.

Tillsyningsmannen Olof Daniel Berglund. I motion II: 148 har herr *Brännström* i Skellefteå hemställt, »att riksdagen måtte bevilja förre tillsyningsmannen Olof Daniel Berglund i Kåge pension eller understöd från den 1 juli 1934 enligt de grunder, som bruka tillämpas i dylika fall».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Berglund är född den 8 december 1870 och alltså 65 år gammal;
att han alltsedan den 19 september 1900 tjänstgör såsom tillsyningsman vid Bergskärets fyrplats, för vilken tjänstgöring han numera uppbär en årlig ersättning av 75 kronor;

att han tjänstgjort såsom båtbiträde dels vid den numera indragna Storkåge lotsplats under tiden den 1 januari 1911—den 13 juni 1918, dels ock vid Ursvikens lotsplats under tiden den 14 juni 1918—den 30 juni 1934;

att han såsom båtbiträde uppburit mellan 200 kronor och 693 kronor för år varierande belopp och tidvis synes hava avlönats av vederbörande lotspersonal;

att han i en till lotsstyrelsen från lotskaptenen i övre norra lotsdistriktet år 1921 insänd förteckning över tillsyningsmän vid fyrar utan ständig bevakning betecknats såsom fiskare;

samt att han enligt särskilda intyg av vederbörande kyrkoherde och en ledamot av Skellefteå sockens fattigvårdsstyrelse befinner sig i fattiga omständigheter och är i behov av understöd.

Enligt vad utskottet inhämtat har någon framställning om pension eller understöd åt Berglund icke ingivits vare sig till lotsstyrelsen eller till Kungl. Maj:t.

Utskottet har av den i ärendet föreliggande utredningen bibragts den uppfattningen, att Berglunds tjänstgöring såsom tillsyningsman och båtbiträde haft karaktär av bisyssla, för vilken pension icke synes böra utgå. Med hänsyn härtill och då ärendet lärer vara av beskaffenhet att i första hand böra prövas av Kungl. Maj:t, har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka beviljande av pension i förevarande fall.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion II: 148 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Affärsdrivande verks medel.

I. Postmedel.

35:o.

Förra städerskan Agnes Maria Andersson, född Melin. I en den 14 februari 1936 dagtecknad proposition nr 92 har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 17 föreslagit riksdagen medgiva, att förra städerskan hos generalpoststyrelsen Agnes Maria Andersson, född Melin, må, räknat från

och med den 1 januari 1936, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 408 kronor, att utgå av postmedel.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Andersson är född den 1 april 1866 och således nära 70 år gammal;
att hon varit anställd såsom städerska hos generalpoststyrelsen från och med den 1 oktober 1903 till och med den 30 september 1932;
att städningsarbetet tagit i anspråk i genomsnitt under åren 1903—1920 nära 7 timmar och under de följande åren 1 3/4 timma om dagen;
att Andersson i ersättning för städningsarbetet uppburit i medeltal under åren 1903—1920 omkring 660 kronor och under tiden därefter 300 kronor för år;
samt att hon såsom änka efter förre postiljonen Erik Gustaf Andersson, vilken avlidit den 1 oktober 1935, åtnjuter pension från civilstatens änke- och pupillkassa till belopp av 528 kronor för år jämte dyrtidstillägg, vilken pension utgör hennes enda inkomst.

Utskottet, som icke velat motsätta sig bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

II. Trafikmedel.

36:o.

Trädgårdsdirektören vid statens järnvägar Enoch Cederpalm. I en den 14 februari 1936 dagtecknad proposition nr 92 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 18 föreslagit riksdagen medgiva, att trädgårdsdirektören vid statens järnvägar Enoch Cederpalm må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 3,900 kronor, att utgå av trafikmedel.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Cederpalm är född den 8 oktober 1867 och således 68 år gammal;
att han år 1891 avlagt trädgårdsmästarexamen vid svenska trädgårdsföreningens elevskola i Stockholm;
att han den 16 september 1910 anställts såsom trädgårdsdirektör vid statens järnvägar med uppgift att handhava den fackliga ledningen av och överinseendet över planterings- och trädgårdsväsendet vid statens järnvägar, vilken anställning han fortfarande innehar;

att han i denna egenskap sedan den 1 september 1931 åtnjutit årligt arvode av 9,500 kronor jämte nyreglerat dyrtidstillägg;

samt att han ej innehar annan anställning än vid statens järnvägar och ej heller åtnjuter pension på grund av tidigare anställning.

Utskottet får hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

III. Statens vattenfallsverks medel.

37:o.

Förre diverse- och muddringsarbetaren Theodor Andersson. I motion II: 98 hemställer herr *Hansson* i Trollhättan, »att riksdagen måtte besluta att bevilja diversearbetaren Theodor Andersson, Tomten, Hjärtum, understöd till det belopp, riksdagen torde finna skäligt».

Av tillgängliga handlingar i ärendet inhämtas,

att Andersson är född den 9 juni 1867 och alltså 68 år gammal;

samt att han varit anställd vid statens vattenfallsverk under åren 1912—1935 i sammanlagt 20 år 5 månader 11 dagar, varav 14 år 10 månader 7 dagar före uppnådd ålder av 60 år.

Enligt utskottets mening synas omständigheterna i förevarande fall vara sådana, att Andersson torde böra kunna beviljas pension enligt kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst. Enligt denna kungörelse prövas fråga om pension åt arbetare, som är eller varit anställd vid statens vattenfallsverk, av vattenfallsstyrelsen. Vid sådant förhållande synes motionen icke böra föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion II: 98 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

IV. Statens domäners fond.

38:o.

Förre extra skogstillsyningsmannen Anders Fredrik Lindström. I motion II: 46 hemställer herr *Lindberg* i Umeå, »att riksdagen beslutar tilldela f. d. extra skogstillsyningsmannen Anders Fredrik Lindström i Storbrännan, Norr-

långträsk, från den 1 januari 1936 ett årligt understöd till det belopp som med hänsyn till längden av hans statstjänst kan befinnas skäligt».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Lindström är född den 17 juli 1874 och alltså är i det närmaste 62 år gammal;
att han under tiden den 1 maj 1895—den 31 mars 1903 varit stamanställd (slutligen korpral) vid Västerbottens regemente;
att han tjänstgjorde åren 1904—1906 under sammanlagt ett år 9 månader såsom extra bevakare i Jörns revir;
att han antogs till extra kronojägare i Jörns revir den 23 oktober 1906;
att han tjänstgjorde i sistnämnda egenskap åren 1907—1915 i sammanlagt 5 år 6 månader 7 dagar;
att han antogs till extra tillsyningsman i Skellefteå norra skogsvårdsområde den 30 maj 1916 och entledigades därifrån från utgången av år 1918;
samt att hans sammanlagda tjänstetid sålunda uppgår till 17 år 9 månader, varav 7 år 11 månader i militärtjänst och 9 år 10 månader i domänverkets tjänst.

Sedan Lindström hos domänstyrelsen den 21 oktober 1934 gjort framställning om pension, underställde styrelsen i skrivelse den 31 januari 1935 ärendet Kungl. Maj:ts prövning.

Domänstyrelsen anförde härvid för egen del huvudsakligen följande:

Orsaken till Lindströms avgång vore att söka i inrättandet inom de olika skogsvårdsområdena av ett antal skogsfogdetjänster, till vilkas besättande fanns erforderlig tillgång av från skogsskola utexaminerade personer.

Vid sin avgång hade Lindström uppnått en ålder av allenast 45 år, vilket syntes styrelsen alltför ringa för att berättiga till pension. Mot tjänstetidens längd — 17 år 9 månader — syntes måhända intet vara att erinra ur pensionssynpunkt; men av denna tid fölle endast 9 år 10 månader på anställning i domänverkets tjänst.

Det hade vidare upplysts, att Lindström innehade ett mindre jordbruk i Storbrännan, Norrlångträsk, att han hade vuxna barn samt att han, utan att hava någon nämnvärd god ekonomisk ställning, likväl redde sig själv. Några särskilt ömmande omständigheter syntes således icke föreligga. Domänstyrelsen ansåge sig på grund av anförda omständigheter icke kunna tillstyrka något årligt understöd till Lindström.

Genom beslut den 8 februari 1935 fann *Kungl. Maj:t* ifrågavarande ansökning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I den föreliggande *motionen* har till stöd för det i motionen gjorda yrkandet anförts bland annat, att enligt till motionären lämnad uppgift skulle en person vid namn J. Öqvist i Lund, Skellefteå, med likadan tjänstgöring som Lindström, hava blivit tilldelad understöd.

Utskottet.

Enligt vad utskottet under hand inhämtat från domänstyrelsen kan det av motionären åberopade fallet icke jämföras med det nu föreliggande, då det

förstnämnda avsåg en ordinarie skogstillsyningsman, som år 1932 före uppnådd pensionsålder erhöll avsked med sjukpension, medan Lindström icke innehåft ordinarie tjänst samt av annan anledning än sjukdom avgått vid en levnadsålder av allenast 45 år. Med hänsyn härtill och under åberopande av vad domänstyrelsen i ärendet anfört får utskottet avstyrka bifall till den föreliggande motionen.

Utskottet hemställer således,

att förevarande motion II: 46 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 mars 1936.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendens slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Lindgren, Ernfors, Bjurström, Ehrnberg, Berling och Bodin;

från andra kammaren: herrar Leffler, Lovén, Laurén, Johansson i Sollefteå, Carleson, Severin, Nyblom och Englund.

Reservationer

vid punkten 6 (ang. pension åt förre fortifikationsarbetsförmannen Leo Vilhelm Sundström):

av herr Lovén, vilken ansett att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till i detta ärende föreliggande omständigheter och då 1935 års riksdag på hemställan av utskottet (utl. nr 45, p. 57) i ett med det nu förevarande i stort sett likartat fall beviljat en pension av 504 kronor, får utskottet tillstyrka, att Sundström tillerkännes pension med samma belopp. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 345, må medgiva, att förre fortifikationsarbetsförmannen Leo

Vilhelm Sundström må från och med den 1 januari 1936 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 504 kronor»;

vid punkten 7 (ang. pension åt förre tygvaktaren Johan Edvin Åkeson Strahl):

av herr *Lovén*, som under hänvisning till vad arméförvaltningens artilleri- och civila departementet anfört, hemställt,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 466, må medgiva, att förre tygvaktaren Johan Edvin Åkeson Strahl må från och med den 1 januari 1936 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 312 kronor;

vid punkten 8 (ang. pension åt förre faktoriarbetaren Axel Robert Pettersson):

av herr *Laurén*, vilken yrkat,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 340, må medgiva, att förre faktoriarbetaren Axel Robert Pettersson må från och med den 1 januari 1936 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 480 kronor; samt

vid punkten 14 (ang. pension åt t. f. landsfogden Anton Johan Arvid Jacobson):

av herrar *Åkerberg*, *Lindgren*, *Ehrnberg*, *Leffler* och *Carleson*, vilka anfört följande:

»I läkarintyg har Jacobson förklarats för framtiden oförmögen till tjänstgöring. Jacobson, vilken omkring 18 år varit anställd i statens tjänst skulle under sådana förhållanden enligt praxis hava genom särskilt beslut erhållit pension, som efter i liknande fall tillämpade grunder beräknats till 3,120 kronor. Frågan om Jacobsons pensionering underställdes också av Kungl. Maj:t förra året riksdagens prövning. Av de i propositionen åberopade handlingarna framgick, att den sjukdom, som gjorde Jacobson oförmögen till tjänstgöring, vore organisk hjärnsjukdom och att Jacobson en gång varit under en tid av två månader suspenderad från tjänsten enligt av Göta Hovrätt meddelat utslag.

Vid prövningen av Kungl. Maj:ts förslag förra året fann sig bankoutskottet icke kunna biträda förslaget, vadan utskottet hemställde att detsamma icke

mätte av riksdagen bifallas. Såsom motivering anförde utskottet: 'Frånsett att Jacobsons tjänstgöring icke varit fri från anmärkning, kunde, enligt vad utskottet hade sig bekant, den sjukdom, på grund av vilken Jacobson jämlikt läkarintyg för framtiden förklarats oförmögen till tjänstgöring, anses vara i väsentlig mån självförvållad.'

Riksdagen biträdde utskottets hemställan.

Kungl. Maj:t har nu återkommit till frågan om Jacobsons pensionering. Därvid har meddelats, att den sjukdom, varav Jacobson lider, är *dementia paralytica*.

Även i år ställer utskottet sig avvisande gentemot Kungl. Maj:ts förslag, men denna gång åberopas den något dunkla och ogripbara motiveringen, att enligt utskottets uppfattning omständigheterna i förevarande fall vore sådana, att pension av statsmedel icke borde beviljas.

Då utskottet alltså icke faller tillbaka på motiveringen från förra året, torde man kanske kunna utgå ifrån, att utskottet ansluter sig till den vetenskapliga åskådningen och den numera ganska allmänt biträdda uppfattningen, att könsjukdom icke kan anses självförvållad, om vederbörande icke medvetet utsatt sig för smittofara. Då vi för vår del i varje fall helt ansluta oss till en sådan uppfattning, anse vi icke sjukdomen utgöra något giltigt skäl att beträffande Jacobsons pensionering avvika från den i liknande fall följda praxis. Och då den brist på jämvikt och måttfullhet, som Jacobson visat och som lett till hans fällande till suspension i tjänsten, mycket väl kan hava och mycket troligt har varit beroende på nämnda sjukdom samt i allt fall hänsyn till nämnda förhållande tagits av Kungl. Maj:t vid utmätandet av den pension, varom innevarande år hemställts i föreliggande proposition, hava vi inom utskottet yrkat, att utskottet skulle tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.»